

A Győri Ítéltábla a dr. Posta Attila ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Dr. Nagy Péter Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Győri Törvényszék 2017. március 22. napján kelt 11.P.20.332/2015/46. számú ítélete ellen a felperes által 47. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 50.000,- (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A társasházi tulajdonban álló, a szám alatti ingatlan pinceszinttel nem rendelkezik, a kazán külön helyiségben a tetőtérben került elhelyezésre. A zárható kazánház tetőtéri ablakát biztonsági okokból állandóan nyitva kell tartani. Az „U” alakú épület egyik részében a felperes és házastársa, másik részében a felperes édesanyja lakik.

A peres felek között kötvényszámon 2010. február 19-i kockázatviselési kezdettel ... otthonbiztosítási szerződés jött létre a B.4. szám alatti kockázatviselési helyre. Az Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) 19.21.1. pontja szerinti biztosítási eseménynek minősül a betöréses lopás, ha a tettes úgy követi el a cselekményt, hogy a biztosított ingóságokat tartalmazó lezárt helyiségbe dolog elleni erőszakkal (a/ pont), vagy hamiskulcs használatával - nem az adott zárhoz készült kulccsal, vagy nem a zár felnyitására készült eszközzel -, de kimutatható nyomot hagyva (b/ pont), vagy a helyiség - a jelen feltételek 19.22. pontja szerinti - rablás vagy kifosztás útján megszerzett saját kulcsának a felhasználásával (c/ pont) jogtalanul hatol be. Az ÁSZF 19.21.2. pontja szerint nem minősül biztosítási eseménynek, ha a lopást a helyiség elveszett vagy bárki által hozzáférhető helyen megtalált saját kulcsának segítségével követik el, ha lezárt helyiségből behatolási nyom nélkül tűntek el a biztosított vagyontárgyak, kivéve az ÁSZF 19.21.1. pont c./ pontjának esetét; ha annak a helyiségnek a vagyonvédelmi színvonala, amelyből eltulajdonították a biztosítási vagyontárgyakat, az ÁSZF függelékében meghatározott 1. számú védettségi szint ismérveinek nem felel meg.

A felperes és házastársa 2013. május 17-én elutazott. 2013. május 18. 22 óra 45 perc és 2013. május 19. 2 óra 10 perc közötti időben ismeretlen személy a társasház belső udvarán lévő teraszon át a kazánház tetőtéri ablakán keresztül behatolt az ingatlanba, és a kazánház ajtaját kinyitva a nappaliból nyíló gardróbban elhelyezett széfet feltételezhetően flexszel kinyitotta, onnan

aranyékszereket és készpénzt vitt el. A ...i Rendőrkapitányság a .../2013. Bü. szám alatt indult nyomozást a .../2013.Bü. számú határozatával felfüggesztette, mert az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható. A betörés során megrongálódott széfet a felperes testvére befalazta, a megrongálódott hálósobát, a sérült parkettát, tetőablakot, cserepeket, a beltéri ajtók zárját és tokját javította, illetőleg cserélte.

A biztosító 2013. május 23. napján kárfelvételi jegyzőkönyvet vett fel, majd 2013. július 4-én közölte a felperessel, hogy biztosítási esemény hiányában nem nyújt kártérítést. A felperes kifogásait követően ezt az álláspontját az ÁSZF 19.21.1. pontjában írtakra hivatkozva 2013. augusztus 21-én 2013. november 4-én, valamint 2014. május 26-án fenntartotta. Arra hivatkozott, hogy a betörő nem lezárt helyiségből tulajdonította el a vagyontárgyakat.

A felperes a végleges kereseti kérelmében az Általános Szerződési Feltételek 19.21.1.b./ pontja semmisségének a megállapítását kérte annak tisztességtelenségére hivatkozva. Álláspontja szerint a szerződéskötésnél az alperes a felperes jóhiszeműségét kihasználva egyoldalúan és indokolatlanul számára hátrányos feltételeket határozott meg azzal, hogy az egyébként rendeltetésszerűen nyitott állapotban lévő ablakon való bejutás után történő károkozást - ha csak egy belső nyílászáró feltörésére nem kerül sor - kizárta a biztosítással fedezett károkozások köréből. Az ÁSZF támadott feltételrendszere álláspontja szerint nem egyeztethető össze a szerződés rendeltetésével. Kérte a betöréssel kapcsolatban keletkezett 400.000,- Ft összegű kárának megfizetését azzal, hogy az eltulajdonított aranyékszerek értékét 117.000,- Ft-ban, a tönkrement széf értékét 50.000,- Ft-ban, a rongálással okozott kárt 233.000,- Ft-ban jelölte meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a támadott szerződési feltételek tisztességtelenek lennének. A kártérítés iránti kereseti kérelemmel kapcsolatban rámutatott, hogy a felperes a biztosítási esemény bekövetkeztét nem bizonyította. Az arany ékszerek valamint a tönkrement széf értékét illetően elfogadta a felperes előadását, ugyanakkor a rongálással okozott kár körében a jogalapon túl a megjelölt kárösszegezését is vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 115.185,- Ft perköltséget.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a kereseti kérelem tárgyát képező szerződést a felperes fogyasztóként kötötte, a támadott rendelkezés az 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 205/A.§ (1) bekezdése alapján általános szerződési feltételnek minősül. A perben beszerzett igazságügyi nyomszakértői véleményre figyelemmel kifejtette, hogy az ÁSZF 19.21.1.b./ pontjában meghatározott szerződési feltétel nem elsősorban a kriminalisztikában jártas, hanem az alperessel szerződő, e tekintetben laikus emberek számára készült, ezért a támadott szerződési pont valamennyi kitétele érthető és világos, az rPtk. 209.§ (4) bekezdése szerint annak érvénytelensége nem állapítható meg. Rögzítette, hogy a szakértői vélemény szerint bizonyos feltételek mellett egy zárszerkezetet úgy is ki lehet nyitni, hogy abban nyomszakértői módszerrel kimutatható elváltozás nem keletkezik. A támadott kikötéssel a biztosító az ÁSZF 19.21.2. pontjában írtakra is figyelemmel a besurranásos lopás alóli felelősségét, valamint azokat az igényérvényesítéseket kívánta kizárni, amelyek arra vezethetők vissza, hogy a biztosított nem zárta be a lakást.

Kifejtette, hogy az ÁSZF 19.21.1.b./ pontjának érvénytelensége a rPtk.209.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés alapján sem állapítható meg. Nem találta alaposnak azt az érvelést, mely szerint a felperest a biztosítási szerződés megkötésekor az vezette, hogy betöréses lopás esetén az eltulajdonított vagyontárgyak után minden esetben kártérítést kapjon. Rámutatott, hogy amennyiben a felperes a

szakértőnek be tudta volna mutatni a betörés időpontjában a zárban lévő kulcsot, úgy az azon található nyomok alapján megállapítható lehetett volna, hogy az ajtó a betörés időpontjában zárva volt-e. A támadott rendelkezés megfogalmazása alkalmazása során a törvényszék álláspontja szerint nem sérült a jóhiszeműség és tisztesség követelménye.

A kártérítési követelést az alperes kizárólag azért utasította el, mert nem bizonyított, hogy a betörés időpontjában a helyiség lezárt volt. A felek közötti jogvitában így nem annak volt jelentősége, hogy a tetőtéri ablak nyitva volt-e, hanem annak, hogy a felperes nem igazolta, hogy a kazánház ajtaja zárva volt. A törvényszék hangsúlyozta, hogy maga a felperes sem vitatta, hogy tudomással bírt arról, hogy a kazánház ajtaját zárnia kell. A szakértő a zárszerkezeten, a zártest külső részén talált ugyan nyomokat, de az utólag már nem megállapítható, hogy ezek attól keletkeztek-e, hogy a betörő a zárban lévő kulcsra fogóval ráfogott, és a kulcsot így fordította el. A szakvélemény szerint e külső karcolatok keletkezhetnek akár csavarhúzóval is. A lakásban lévő belső zárszerkezetek, így a kazánház ajtaja is javításra kerültek a betörés után a felperes testvérének tanúvallomása alapján. Az eltelt időre is figyelemmel ezért kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a zárszerkezeten lévő nyomok a betörés során keletkeztek-e. Annak bizonyítása pedig, hogy a betörő lezárt helyiségbe hatolva követte el a cselekményt, a felperes kötelezettsége volt. A felperes édesanyjának tanúvallomása az ajtók bezárását, a kulcs zárban hagyását illetően nem állt összhangban a rendőrségi helyszínelés során készült fényképekkel. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét teljes körűen elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, az alperesnek a módosított kereseti kérelem szerinti, valamint az első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségek megfizetésére kötelezését kérte.

Az elsőfokú eljárás során tett ténybeli előadását fenntartva hangsúlyozta, hogy az alperes logikája szerint az ÁSZF 19.21.1.b./ pontjában írtakhoz képest felesleges volt valamennyi, a felperes által foganatosított további biztonsági intézkedés, így a kamerarendszer kiépítése, illetőleg a széf használata. Az elsőfokú ítélet megállapítása nem felel meg a perben beszerzett igazságügyi szakértői véleménynek, mert az abban írtak szerint az ajtószerkezeten kimutatható nyomok erőszakos behatolásra utalnak, ezzel pedig a felperes a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek eleget tett. Ehhez képest a perben az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a nyomok nem a betörés során keletkeztek. Támadta az elsőfokú ítéletet azzal is, hogy a törvényszék tévesen állapította meg, hogy a betörés időpontjában az ajtó nem volt zárva. E körben hivatkozott a felperes édesanyjának tanúvallomására. Álláspontja szerint ellentmondásos az az ítéleti érvelés, amely szerint a laikus fogyasztó felperestől szakszerű nyombiztosítás várható el, míg a szakszerűtlen megfogalmazások nem értékelhetők a terhére. Kiemelte, hogy az alperesi szabályzat az idegen kulcs fogalmát nem is tartalmazza. Hangsúlyozta, hogy a szakvélemény szerint a zárszerkezet nem csak az ún. ráfogással, hanem nyom nélkül is kinyitható.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy minden biztosítási szerződés tartalmaz olyan kikötéseket, melyek a biztosító szolgáltatását nem teszik korlátlaná, előre meghatározott esetkörben a biztosító mentesülését teszik lehetővé. Nincs olyan biztosítási szerződés, amely alapján a biztosító a bármely okból bekövetkező károsodás esetére szolgáltatást lenne köteles nyújtani. Önmagában a helytállási kötelezettség kizárását, a biztosítási esemény definiálását nem teszi tisztességtelenné, ha egy adott káresemény biztosítási eseménnyé történő minősítése köréből reálisan előforduló bekövetkezési módok kimaradnak. A perben beszerzett igazságügyi nyomszakértői vélemény alapján rendkívül ritka, hogy a zárt ajtón keresztül történő behatolást követően nem marad kimutatható nyom. A konkrét esetben a betörőnek

a nyomok elkerülésére irányuló gondos eljárása életszerűtlen. Az igazságügyi szakértői vélemény alapján az állapítható meg, hogy a zárszerkezet belső szerkezeti elemein nincs álkulcs vagy idegen kulcs használatára utaló nyom. A fellebbezésben írtakkal szemben a felperesnek nem nyomszakértői adatrögzítést kellett volna végeznie, ilyen kötelezettsége nem volt, de neki kellett bizonyítania, hogy a betörő a zárt ajtón keresztül hatolt be. Utalt arra, hogy a kazánház tetőtéri ablaka indokolatlanul maradt nyitva. A felperes nem bizonyította, hogy a nyitott ablakról az ajánlattétel során tájékoztatást adott volna. Hangsúlyozta, hogy egy adott ingatlan védeltségi szintjét minden esetben a behatolás helyének védeltségi színvonala határozza meg, így az egész ingatlannak a kamerarendszerrel és riasztó rendszerrel való ellátottsága a jelen esetben nem bír relevanciával.

A másodfokú eljárás során a felperes előadta, hogy az üzletkötő tanúvallomása során úgy nyilatkozott, nem emlékszik, de lehetséges, hogy az üzletkötés során a kazánház tetőtéri ablaka szoba került. Hangsúlyozta, hogy az igazságügyi szakértői vélemény szerint a rendeltetésszerű zárhasználat eltüntetheti az erőszakos behatolással kialakult nyomokat. Az a körülmény, hogy a jelen esetben a káresemény és a szakértői vizsgálat között évek teltek el, illetőleg, hogy a behatolás nyomait a rendeltetésszerű használat eltüntetheti, ugyancsak alátámasztja a támadott általános szerződési feltétel tisztességtelenségét. A perbeli kártérítési igény nem térült meg.

Az alperes a másodfokú eljárás során rámutatott, hogy a felperes nem hivatkozhat alappal a káresemény és a zár vizsgálata között eltelt jelentős időre, mivel a káreseményt követő egy-másfél hónapon belül ismertté vált számára a biztosító nemleges válasza.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos:

Az elsőfokú bíróság a szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen, okszerűen, a Pp. 206.§ (1) bekezdésének megfelelően mérlegelve a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Az elsőfokú eljárás során az alperes igazolta, hogy az ÁSZf 19.21.1.b/ pontja a többi, a piacon megjelenő biztosító által alkalmazott általános szerződési kikötéshez hasonló, így arra vonatkozóan az alperesnek az rPtk. 205/B.§ (2) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettsége nem állt fenn.

A fellebbezésben írtakra tekintettel az ítéletábra szükségesnek tartja kiemelni, hogy helytálló a törvényszéknek az az álláspontja, mely szerint az rPtk. 209.§ (4) bekezdése alapján a támadott általános szerződési feltétel tisztességtelensége nem állapítható meg, ha az abban foglaltak az alperessel szerződő laikus, átlagos műveltségű felhasználók számára érthetőek, s csak a speciális szakmai ismeretekkel rendelkező szakember számára pontatlanok. Osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját azzal kapcsolatban, hogy nem tekinthető tisztességtelennek az az általános szerződési feltétel, amely világosan, érthetően, a piaci gyakorlattal egyezően tartalmazza azokat a feltételeket, amelyek megállapíthatósága esetén a biztosító a helytállási kötelezettség alól mentesül. Helytállóan utalt arra az alperes fellebbezési ellenkérelmében, hogy a biztosítási szerződés megkötésével a biztosító nem feltétlen és korlátlan helytállási kötelezettséget vállalt. Az alperes a helytállási kötelezettségét nem önkényesen korlátozta. A támadott rendelkezés azokat az esetköröket öleli fel, amelyeknél a biztosított közrehatása éppen a nyomnélküliségből következően nem zárható ki. Erre tekintettel a felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szerződésnek az volt a rendeltetése, hogy ha jogellenes behatolás történik az ingatlanba, és ezzel harmadik személy kárt okoz, arra a biztosítás minden esetben fedezetet fog nyújtani. Ez ugyanis - a fentiekben kifejtettekkel szemben - azt jelentené, hogy az alperes helytállási kötelezettsége feltétlen és korlát nélküli. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a felperes nem volt elzárva attól, hogy olyan egyediesített szerződést kössön az alperessel, amely figyelemmel van például a széf használatára. Mindezekre

tekintettel a törvényszék helytállóan állapította meg, hogy a támadott általános szerződési feltétel nem ütközik az rPtk. 209.§ (1) és (2) bekezdésébe sem.

Helyesen utalt az alperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy az ÁSzF 19.21.1. pontja szerinti feltételek fennálltának - vagyis, hogy a betörő lezárt helyiségbe hatolt be - bizonyítása a felperes kötelezettsége. A bizonyítékok mérlegelésével a törvényszék helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az ÁSzF 19.21.1. pontja szerinti biztosítási esemény bekövetkeztét nem igazolta. A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján a zárszerkezetet illetően az erőszakos behatolás ténye nem bizonyított. A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben írtakra tekintettel az ítéletábra kiemeli, hogy a felperesnek nem volt kötelessége a káreseményt követően nyomrögzítést végeznie. Ugyanakkor a biztosító elutasító álláspontjának megismerését követően elvárható volt tőle, hogy a zárszerkezetet a betöréskori állapotban megőrizze, mivel - éppen az igazságügyi nyomszakértő megállapításaival összhangban álló, a másodfokú eljárás során tett felperesi előadás szerint is- a rendeltetésszerű zárhasználat eltüntetheti az erőszakos behatolás során keletkezett nyomokat, márpedig a jelen esetben a betörés és a zárszerkezet vizsgálata között évek teltek el.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban peresztes felperes a Pp. 239.§ és 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségének megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj Áfát is magában foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3.§ (1), (2), (5) és (6) bekezdése alapján rendelkezett.

ő, 2017. szeptember 6.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó